

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n. Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00 Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого людю — виходить два рази на тиждень: В СЕРЕДУ І СУБОТУ. Видає Стотарищення "Українських Робітничих Вістей".

Передплата на рік \$4.00 Адреса: UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непоміщений в газеті рукопис не звертається, хіба що дописувач явно визначить, що бажає звороту своєї рукописи на випадок її непоміщення та залучить поштову марку на її пересилку.

КУЛЬТУРНІ ГАЛИЦЬКІ НОВІ СИЛИ НА УКРАТНУ.

За кордонами Галичини, силою історичних подій, опинилися тисячі українських студентів. Тяжко пробиваючись крізь життя, докінчували вони на протязі трох років свою науку.

Культурні сили на Радянську Україну!

Досвід попередніх років, коли галицька інтелігенція в односторонній офіційній відіграла найбільш ганебну роллю в революційному життю України, каже нам обережно дивитися на ці "культурні сили".

Після розгрому панськими військами Галицької армії 1919 р., завдяки антантсько-пласуцькій політиці галицької дрібнобуржуазії, — і після ганебної зради галицької армії червоних військ 1920 року — за кордонами Польщі опинилися тисячі студентської молоді.

Після розгрому панськими військами Галицької армії 1919 р., завдяки антантсько-пласуцькій політиці галицької дрібнобуржуазії, — і після ганебної зради галицької армії червоних військ 1920 року — за кордонами Польщі опинилися тисячі студентської молоді.

Після розгрому панськими військами Галицької армії 1919 р., завдяки антантсько-пласуцькій політиці галицької дрібнобуржуазії, — і після ганебної зради галицької армії червоних військ 1920 року — за кордонами Польщі опинилися тисячі студентської молоді.

Красній же елемент молоді, сильний інтелектуально, розвинений і наскрізь поступовий, посвятив свої роки еміграції, на науку. І з найкращими успіхами покінчили свої студії власне ці студенти.

Культурні сили на Радянську Україну!

До революції, німомо українського культурного життя вважалася Галичина. Сьогодні умовини змінилися на стільки, що Галичина, завдяки галицьким патріотам, опинилася в тюрмі народів — панській Польщі, а нова, революційна робітничо-селянська Україна стала твердим стовпом розвитку, так соціального, як і національного.

Відвінська, стара епоха царського режиму замирила культурних працьовників, з дуже обмеженим світоглядом, дрібних, незнатних, перескачних буржуазно-шовіністичною гниллю. Вправді революційна школа випіла дати чималий процент гарних, чесних і розвинених культурних робітників, але їх на десятки мільйонів населення — заведо кількадесят тисяч.

Тому немає сумніву, що Радянська Україна дуже болюче відчуває нестачу кваліфікованих культурних сил, так по-загальному, як і по соціалістичних переконаннях. Ціла широка трудова Україна засієна українськими школами, народними, середніми і високими. Немає ані одного села, де не було би української школи.

Скрізь вирости, навіть по селах, українські гімназії, огнища освіти для мас: селянські будинки з читальнями, кооперативи, дитячі садки, притулки і т.д. Для всього цього потрібно совісних керівників, ознайомих з справою і — добрих громадян Радянської Республіки, а не петлюрівсько-винниченківських мрійників.

Тому ми переконані, що трудові маси і уряд Соціалістичної Радянської України — радо привітають новий кміч чесного українського галицького студентства за кордоном — і це більше радо привітають їх приїзд в Народнім Комісаріяті Освіти в червоному Харкові. Можемо запевнити, що поступова група галицького студентства, яка саме покінчила свої студії, представляє незвичайну культурну силу і може бути запорукою, що знання своє, набуте так тяжко в чужині, радо віддасть на користь трудовим масам і на славу робітничо-селянської української республіки.

Люде ці — не мають за собою гріхів супроти революції (що найбільше були в той час несправедливими), але тяжкий досвід минулих літ навів їх на правдивий шлях — шлях соціальної революції, перетягнув їх через сито нового часу, вибив специфічні галицькі звички та зарозуміння, і дав їм сьогодні, як культурних, нових робітників на зарослу ниву української трудової культури.

Свідомо робітничої Канаді й Америці з свого боку вникає також дуже радо цей новий кміч кращих синів працюючого народу і щиро бажає їм, як найшвидше опинитися на вільній соціалістичній землі, серед вільних трудових українських мас.

Гр. Леш.

СЛІДАМИ ТОВАРИШІВ МЕЛЬНИЧУКА, ШЕРЕМЕТИ Й ЦЕПКА.

(Від кореспондента "У.Р.В." в Галичині.)

Прийдіть поклоніться і "Повстаньте гнани і голодні!" — В Галичині появилася нові революційні ватаги. — В пограничних повітах проголошено стан облоги. — В цілій Східній Галичині пашпортний примус. — Ватаги перебувають з Радянської України. — Нова тривога.

Головним ключем галицької дрібнобуржуазії в цей час, є релігійне слово: "Прийдіть поклоніться"... Вони з діда-прадіда так привикли до поклонів, що ніяк не можуть придумати нічого нового. (Наслідство в крові й кості!) Була Австрія — поклонялися Габсбургам. Поклонялися, але які! Взяти рекорд. Ані один народ не проявив такої саїної безоглядної вірності, як "народні представники" українського народу в австрійському парламенті.

Потім, на щастя чи нещастя Австрія розпалася і — нове колоніопоклоння, але вже перед антантою. Антанта їм дудю — вони покійноги голови. Антанта послала проти них війсьсько — вони биють покійноги. Антанта забрала цілий край — вони покійноги ягнята. Антантський льокай катує рідний народ, вони — "возрадує антанто, ми твої вірні!". Антанта продала в неволі Галичину, вони — будь проклята антанто! Не дамо себедо!

І повернулись в другий бік. Варшав. Блискучий Бельведер, сойм, посольські діти, резолюції, петиції, мандати, міністерства, честь, слава. Словом держава. А вони білі, гей ті щенята. Ні тут, ні там. Яюсь в повітрі. І тому — певними кроками під порогі могутніх панів: "прийдіть поклоніться"... Кланяються наші патріоти новим господарям, а тимчасом, в гуші працюючого народу кипить. Там росте сила, там дозрівають бунт. Там розвітає свідомість і відвітає байдужість. Сила, розумієте!

Патріоти: "Прийдіть поклоніться"... А глухий гомін в сїрій гуші: "Повстаньте гнани і голодні!"... І хто скаже, що в нас нема єдиного національного фронту? Це так, для вступу. Впрочім про це вже й вортби цього, рінківати, але знаєте, як болять чирак, то душіш його, щоб не болів. Приступаю до діла.

Блискавкою облетіла цілу Галичину, а то й Польщу трівожна вїстка: В пограничних повітах появилася нові повстанчі ватаги. Багато в це не вірили, але таки повірили. В теробельському повіті найшли двох вбитих жандармів. В Заліцькому хтось обстрілює потяг. В боршівському відділі жандармерії ледво утік з двома раненими польськими вояками. До лісів в теробельському повіті годі приступити й батальоном. Стріляють, не підпускають.

Польська преса залемувала, як осіню 1922. "Банди на кресах! Війско посилати! Ратувати східні кресах!" І справді. В повітах, положєних здовж Збруча, себто тих, що сусудують з Радянською Україною, як би з під землі вирости невідомо зуборної відділи, що в першій мїрі нищать панські лани. В села не показують (може показуються, але ніхто не каже), перебувають переважно в густих лісах, куди за ліжку ціну не повійтизи піти ніякий польський полк. Покищо замічено рух ватаг в трох місцях, але треба надіятися, що під цей час до більш активної боротьби не прийде. Для цього більш догідна хвиля під осінь.

Щоб запобігти небажаному подїям, панська влада оголошила в пограничних повітах стан облоги. Від 7-ої години вечера до 5-ої ранком не сміє вийти на вулицю ані жива душа. Розуміється, це трагедія для селян, в яких зараз живна, а тут є 7-ий години, хоч не хоч, кидай все і їди спати. Повіти наводяться польською кіннотою, головню чи не в кождому дворі стоїть ший відділ. В цілій Східній Галичині заведено "пашпортний примус", се значить, що ніяка людина без пашпорту з фотографією, не сміє вийти з хати. Головню, на залізницях дуже пильно провїрють. Це розпорядження перевищає розпорядження колишньої царської Росії.

Тимчасом вістки з пограничних повітів чимраз трівожнійші. Польська преса починає все більше кричати, що "банди" прибувають з кождим днем з Радянської України. Близько Теревовлі прийшло до сутинки (10. VII.) поміж ватагою і військом і по довгому бою військо відступило назад. До цього часу однак, ватаги, окрім рідких нападів, не дають нічого більше про себе чути. Ходять легенди, що селяне послали до ватаг делегацію і просили піддожати, поки вони зберуть збіжжя.

Серед польського панства нова, небудя паніка. Жях і тривога. З дворів починають виздяти всі в найближчіх повітові міста.

Якби не було, а по нашій думці, сьогоднішні ватаги є тільки першими ластівками і стежками того, що десь в глибині, далеко, позаду. Подаємо ці вістки тільки так, як публікують їх в польській пресі. На жаль завчасно ще сказати дещо точнійше про новий повстанчий рух. Треба трохи піддожати. В кождому разі ми щиро вітаємо наших дорогих товаришів борців і бажаємо їм, як найбільших успіхів. Знаємо і розуміємо їх наміри, так само як свідомі, яка кінцева мета ватаг. І тому кричимо до цих перших хвильових степ:

— Щасливого, товариші!

...Так. А знаєте, наші села трохи дивні. Кождого дня утворюються молоді хлопці. Оті самі, що небаром повинні ставати до польської бражки. Сьогодні хлопець є, а завтра ранком не стадо й слїду з нього. І втратки якісь дивні собі. Не плачуть, не побиваються, тільки мовчки снуються та журяться. (Болять серце за дитину. Пішло бідне в світ...) А вам певно цікаво знати, де двінають хлопці? Рад би сказати, але... знаєте самі. Оцей лист мандруватиме польською поштою, і — хто знає... Дехто подумав: "Та що тут говорити! Ясно, що на Радянську Україну". А я скажу: "Люде! Хіба-ж ви не читали, що каже Винниченко і з ним всі народні провідники-патріоти? Та-ж Україна поневолема большевиками, окупована!".

(А тепер слухайте: Це я так, щоб змилити очі польського цензора. Бо Україна поневолема тільки буржуїчків і їх прихвостнів в роді Винниченка і всіх патріотів. А по правді — це віляна, мужицька, робітнича українська держава. Така Україна, якої ще світ не знав. Впрочім — що я буду говорити, самі добре знаєте.)

Але цікаві таки куди двінаються наші хлопці? Ну так слухайте. Шелчу, щоб не чути дуже: — Втікають за 3-6-р-у-ч!

І. Ц. — ай.

Товаришу Робітнику! Не забувай, що твоя одинока газета в Канаді — "Українські Робітничі Вісті" — видається лише за твої гроші і інших таких самих, як ти. Памятай, що твоя газета від нікого не надіється помочі, лише від тебе. Тому присилай передплату і скільки зможеш на пресовий фонд, а цим сповниш свій найголовніший обов'язок!

ТОВ. РАКОВСЬКИЙ — ПОВНОВАЖНИМ ПРЕДСТАВНИКОМ С.С.Р.Р. В АНГЛІ.

(Від власного кореспондента в Москві.)

Українським робітникам в Канаді певно відомо вже про призначення представителя Раднаркому У.С.Р.Р. тов. Раковського повноважним представником і головою торговельної місії Союзу Соціал. Рад. Республік в Англії на місце Красіна. Цьому призначенню надають в радянських кругах дуже велике значення з політичного боку. Хоч Англія не визнає офіційно Союзу Соціалістичних Радянських Республік, однак Раковський являється тепер фактично не чим іншим, як амбасадором С.С.Р.Р. до Англії. З призначенням Раковського починається нова ера відносин між С.С.Р.Р. і Англією, яка в недалекій будущчій неминуло приведе до офіційних політичних відносин між цими обома великими країнами, що, розуміється, корисно відібється на міжнароднім положенні С.С.Р.Р.

Тов. Раковський є другою визначною дипломатичною фігурою в Радянських Радіях після Чичеріна по міжнародному політичному питанню. Він є добре знайний не тільки в робітничих, але і в буржуазних міжнародних політичних кругах. З його призначенням Лондон стає осередком радянської політики за границею. Але з призначенням т. Раковського Україна отримує одного з "своїх найвизначніших діячів. Заслуги Раковського перед Україною величезні. Тільки завдяки йому Україна, як незалежна радянська держава, зробила вагомий міжнародним державним чинником. Будучи представителем Рад Народних Комісарів України постійно від 1919 року, т. Раковський видавав її всі свої сили і здібности, зустрінувши ненавистю і соціальним скандалом чорносотенної української еміграції, він скоро завоював собі симпатії не тільки комуністичних українських кругів, але й безпартійних, а пізніше українських націоналістичних "сменовеховців" і всіх тих національно-культурних діячів, які в добу білогарайської лихоліття на Україні не лишили її, але осталися чесно працювати для добра працюючих мас.

І не буде пересадним, коли скажемо, що за т. Раковським жалув тепер вся робітничо-селянська Україна. Це не фраза, але факт. Пилишучому ці рядки прийшлося стрітнутися в Москві і розмовляти на цю тему з перебуваючими тут навіть безпартійними українцями, або бунтними противниками комуністичної влади на Україні — і всі вони в один голос твердять, що Радянська Україна втретя в особі Раковського свого найкращого робітника. Бо кожде слово т. Раковського в обороні політики радянської влади України у внутрішнім і міжнароднім масштабі мало величезну вагу.

Зїзд Рад Союзу Соціалістичних Радянських Республік, який відбувся в Москві при кінці червня і на початку липня, не зміг знайти злібнішого представника радянських інтересів за границею, як т. Раковський. Бо фактично Раковський являється тепер не тільки представником радянської влади в Англії, але і її представником за границею взагалі. Заступаючи Красіна, він є рівночасно і торговельним і політичним представником С.С.Р.Р.

З приводу уступлення т. Раковського з посади Раднаркому України і його нового призначення відбулося 13. липня в Харкові спеціальне засідання президії В.У.Ц.В.К., яка ухвалила слїдуючу постанову: "Обговоривши пропозицію про призначення т. Раковського повноважним і торговельним Представником Союзу Соціалістичних Радянських Республік в Англії, Президія Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету постановляє:

Беручи на увагу надзвичайну важність авторитетної оцінки політичних і економічних інтересів Союзу Соціалістичних Радянських Республік в Англії, Президія Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету дає згоду на призначення товариша Христіяна Георгієвича Раковського Повноважним і Торговельним Представником С.С.Р.Р. в Лондоні і звільняє його від обов'язків Голови Ради Народних Комісарів України і Народного Комісара Закордонних Справ.

Президія Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету вважає за обов'язок зазначити неясному, плодотворну працю т. Раковського на тяжкому посту Голови Ради Народних Комісарів України з місяця січня 1919 року. Під проводом тов. Раковського радянський уряд України вийшов переможцем з найтяжчого лиха війни, бандитизму, голоду й холоду. Радянський апарат стає з року на рік все міцнішим і стійнішим, а господарство поліпшується.

Від імені робітничих і селянських мас України, Президія Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету висловлює т. Раковському подяку за дову, тяжку творчу працю і висловлює надїю, що на становищі Повноважного Представника С.С.Р.Р. тов. Раковський чесно і гідно буде обороняти інтереси Союзу".

Перед своїм виїздом з Укра-

їни т. Раковський переписався з Фрітгофом Хансеном з приводу допомогової праці місїї Хансена на Україні. 15. липня Хансен прислав Раковському лист, в котрім дякує за ту поміч, яку радянська влада під проводом Раковського оказала діяльності організації Хансена на Україні і висловлює вірність, що витворилися приятельські відносини положать основу для економічної зв'язи між Україною і ріжними країнами Європи. В своїм листі Хансен вказує, що на його думку поміч Україні повинна прибрати економічно-вїдбудовий характер. В тій області праця місїї Хансена буде вестися на Україні ще не менше, як п'ять літ. Медично-санітарна праця місїї буде вестися через Укр. Червоний Хрест.

У відповід на лист Хансена т. Раковський знавчає в своїм листі, що наміри Хансена вестти боротьбу з наслідками голоду на Україні будуть горько привітані всіми робітниками і селянами України. Тов. Раковський, висловлює вірність, що праця місїї буде мати плодотворні наслідки для збагачення села України і дякує Хансену за піддержку її голодуючого населення.

Щі всі виступи т. Раковського в користь України після того, як його вже назначено представником С.С.Р.Р. в Англії, свідчать, що він не забуде про робітничий і селянство тої країни, який він привітає чотири роки своєї найтяжчої праці.

Пролетар.

Москва, 16. липня 1923.

9. серпня 1819" р. розігнали військами величезного мітингу в Манчестері, який домагався поширення виборчого права.

9. серпня 1917 р. відічнені Всеросійського зїзду Р.С.Д.Р.П. (большевиків).

9. серпня 1921 р. наказ Совнаркому Р.С.Ф.С.Р. про введення нової економічної політики.

10. серпня 1792 р. скасовано монархію у Франції й замкнено до крїпости короля Людовика XVI.

10. серпня 1903 р. початок загальноного страйку в Елісаветграді.

10. серпня 1906 р. замах на генерала Кауларца в Одесі.

10. серпня 1918 р. повстання большевиків під проводом Кривиниченка; захоплення Чернігова й Ніжина.

12. серпня 1906 р. Білостоцька різня — козаками і поліцією в один день забито 36 осіб.

12. серпня 1913 р. смерть Августа Бебеля, визначного діяча німецького робітничого руху, що з значного робітника став провідарем німецької соціалдемократії.

12. серпня 1918 р. повстанці — большевики захопили Стародуб, Новгородсіверск та інші міста.

13. серпня 1905 р. Установий зїзд Всеросійської Селянської Спїлки.

9. серпня 1819" р. розігнали військами величезного мітингу в Манчестері, який домагався поширення виборчого права.

"КОСМОС" УКРАЇНО-АМЕРИКАНСЬКЕ ВИДАВНИЧЕ ТОВАРИСТВО. Досі вийшли з друку слїдуючі книжки Видавничого Товариства "Космос": КАРЛ МАРКС. ЙОГО ЖИТТЯ Й ДІЯЛЬНІСТЬ. (Ю. Стеклов.) 112 сторін ..... 25 ЧЕРВОНА ЗОРЯ (УТОПІЯ). (А. Богданов.) Друге, переглянуте видання. Переклад Ост. Нітки, ілюстрації Ів. Бабія. 160 сторін ..... 25 ПОРАДНИК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. (Проф. О. Снявський.) 150 сторін ..... 35 МАТЕРІАЛІЗМ—ФІЛОСОФІЯ ПРОЛЕТАРІЯТУ. (Горев.) 112 сторін ..... 25 ЗАРОБІТНА ПЛАТА, ЦІНА І ЗИСК. (Карл Маркс.) 20